

ANALÝZA IMIDŽU POVOLANIA PÔRODNEJ ASISTENTKY NA SLOVENSKU

Uherová Zdenka¹, Balogová Jana²

¹Centrum celoživotného a kompetenčného vzdelávania Prešovskej univerzity v Prešove

²Nemocnica Košice - Šaca a.s. 1. súkromná nemocnica

Abstrakt

Povolanie pôrodnej asistentky je bezpochyby nesmierne zodpovedné a náročné. Žiaľ v súčasnej dobe sú pracovníci, ktorí sú zamestnaní v oblasti zdravotníctva stále málo docenení a ohodnotení. Preto nás zaujímalo, ako vidia svoje povolanie samotné pôrodné asistentky, čo je v ich povolani pozitívne a čo by bolo potrebné podľa ich názoru v najbližšej budúcnosti čo najskôr zmeniť. S dotazníkom, ktorý obsahoval 14 položiek a bol vypracovaný na základe metódy sémantického diferenciálu sme oslovili pôrodné asistentky z Gynekologicko - pôrodnickej kliniky nemocnice J. A. Reimana v Prešove. Získané, štatisticky spracované odpovede nám poslúžili k tomu, aby sme zistili úroveň spokojnosti pôrodných asistentiek v zamestnaní a mohli tak odhaliť silné, ale aj slabé stránky imidžu ich povolania.

Kľúčové slová: Pôrodná asistentka. Povolanie. Imidž.

Úvod

So slovom imidž sa stretávame pomerne často. Existuje viacero definícií, ktoré objasňujú a vysvetľujú tento pojem. Image ([imidž] angl. obraz, predstava) sa používa ako odborný termín pre afektívnu a celkovú predstavu osoby, značky alebo výrobku na verejnosti, často zámerne prezentovaný s cieľom získať úspech. V ekonomike ide o úspech u zákazníkov, v politike u voličov atď. (<http://cs.wikipedia.org/wiki/Image>).

Imidž (image, obraz, goodwill) je súhrn predstáv, pocitov a myšlienok, ktoré sa u predstaviteľov verejnosti spájajú s určitým výrobkom, službou, značkou, logom, firmou, organizáciou, inštitúciou, osobnosťou. Imidž vzniká bez ohľadu na to, či sa proces jeho vzniku snaží niekto cieľavedome ovplyvňovať alebo nie. Priaznivý obraz firmy a jej výrobkov či služieb, resp. iného subjektu, vzniká dlhé mesiace, roky, ba desaťročia, a je neodlučiteľný od celkovej kultúry správania sa firmy, organizácie, inštitúcie a jej pracovníkov a reprezentantov. Tak isto je podmienený vnútornou súdržnosťou organizácie, firmy, premyslenosťou jej filozofie, jej informačnou a public relations stratégiou a taktikou.

Priaznivý imidž predpokladá kvalitu všetkých činností, výrobkov i služieb, kvalitu manažmentu, pôsobivý vonkajší vzhľad priestorov i predstaviteľov aj všetkých prejavov firmy, organizácie, inštitúcie, subjektu. Priaznivý imidž, dôvera vo firmu, jej spokojná klientela - hodnota firmy, organizácie, subjektu sa niekedy nazývajú aj goodwill. (http://www.zary.sk/virtualna_kniha/k1-pojmy.html).

Foret (1997, s. 57) uvádza, že imidž je súhrn predstáv, ktoré si ľudia vytvárajú o určitom objekte, ktorým môže byť predmet, jav, inštitúcia, osoba atď. Podobne definuje imidž Světlík (1996, s. 210), ktorý ho charakterizuje ako súhrn všetkých predstáv, poznatkov a očakávaní spojených s určitým predmetom, osobou alebo organizáciou.

Povolanie je vlastne práca, za odvedenie ktorej je poskytnutá odmena. Práca v zmysle povolania si však vyžaduje určité schopnosti a odbornú prípravu, prostredníctvom ktorých má každý možnosť zaujať v spoločnosti istú sociálnu pozíciu. Imidž povolania a spokojnosť ľudí s povolaním ovplyvňuje mnoho skutočností, a to predovšetkým charakter práce a pracovné podmienky, sociálna prestíž, finančné ocenenie, možnosť seberealizácie a profesionálneho rastu. Každé povolanie má svoj imidž a na základe prevládajúcich silných alebo slabých stránok ho spoločnosť vníma ako viac či menej prestížne.

Pre zlepšovanie imidžu povolania pôrodných asistentiek je potrebné najprv poznať a analyzovať jeho súčasný imidž (oboznámiť sa so silnými a slabými stránkami) a následne pracovať na jeho zlepšovaní.

Cieľom našej práce bolo prostredníctvom merania a analyzovania zistiť imidž povolania pôrodnej asistentky a odhaliť jeho silné a slabé stránky.

Materiál a metodika

Názor na imidž povolania sme zisťovali u pôrodných asistentiek pracujúcich vo FNsP J. A. Reimana Prešov na Gynekologicko - pôrodnickej klinike. Svoj názor vyjadrilo 15 pôrodných asistentiek vo veku od 28 do 49 rokov, s nadobudnutým vzdelaním pôrodná asistentka (Bc.) - 7 respondentiek, diplomovaná pôrodná asistentka - 5 respondentiek a ženská sestra - 3 respondentky.

Tabuľka 1 Dotazník na meranie imidžu povolania pôrodnej asistentky (vzor)

5 4 3 2 1

1. Náročné štúdium Pre dosiahnutie vzdelania	☐ x ☐ ☐ ☐	Nenáročné štúdium pre dosiahnutie vzdelania
2. Dostatočné využitie vedomostí / zručností zo štúdia	☐ ☐ x ☐ ☐	Nedostatočné využitie Vedomostí / zručností zo štúdia
3. Zaujímavá práca	☐ x ☐ ☐ ☐	Nezaujímavá práca
4. Priateľská atmosféra na pracovisku	☐ ☐ x ☐ ☐	Nepriateľská atmosféra na pracovisku
5. Podpora rastu sebavedomia zo strany nadriadeného	☐ ☐ ☐ x ☐	Nedostatočná podpora rastu sebavedomia od nadriadeného
6. Dostatok možností na ďalšie vzdelávanie	☐ x ☐ ☐ ☐	Nedostatok možností na ďalšie vzdelávanie
7. Záujem nadriadeného o ďalšie vzdelávanie	☐ ☐ x ☐ ☐	Nezáujem nadriadeného o ďalšie vzdelávanie
8. Časté vyslovenie uznania a pochvaly nadriadeným	☐ ☐ x ☐ ☐	Zriedkavé vyslovenie uznania A pochvaly nadriadeným
9. Zodpovedajúce (vhodné) pracovné zaťaženie	☐ ☐ ☐ x ☐	Nezodpovedajúce (nevhodné) pracovné zaťaženie
10. Dostatočné finančné ohodnotenie	☐ ☐ ☐ ☐ x	Nedostatočné finančné Ohodnotenie
11. Vyhovujúca budova nemocnice	☐ ☐ x ☐ ☐	Nevyhovujúca budova Nemocnice
12. Moderné vybavenie oddelenia	☐ ☐ x ☐ ☐	Nemoderné (zastaralé) vybavenie Oddelenia
13. Dostatočné materiálne vybavenie oddelenia	☐ ☐ ☐ x ☐	Nedostatočné materiálne Vybavenie oddelenia
14. Dostatočné personálne Vybavenie oddelenia	☐ ☐ ☐ x ☐	Nedostatočné personálne Vybavenie oddelenia

Na meranie imidžu povolania sme zvolili metódu sémantického diferencálu, ktorý sa používa na získanie hodnotenia, ako ľudia vnímajú určité pojmy na škálach tvorených bipolárnymi párami adjektív - antoným (prídavných mien). Pred samotným zostavovaním dotazníka sme použili metódu priameho rozhovoru, kedy sme získavali informácie od pôrodných asistentiek pracujúcich vo FNSP Prešov. Rozhodli sme sa pre pološtandardizovaný rozhovor, v ktorom sa respondentky popri otázkach formulovaných vopred, mohli aj voľnejšie vyjadriť ku skutočnostiam, ktoré sme sledovali. Chceli sme zistiť, čo ich napadne pri vyslovení slova imidž povolania. Pôrodné asistentky menovali pracovné podmienky, vzťahy medzi zamestnancami, vzťah nadriadeného k zamestnancom. Za dôležité však považovali aj to, v akej budove sa oddelenie nachádza, samotné vybavenie oddelenia a pracovné

podmienky. Rozhovor nám pomohol pri zostavení dotazníka, ktorý bol zameraný na meranie imidžu povolania a obsahoval okrem základných údajov o veku, počte odpracovaných rokov a najvyššom dosiahnutom vzdelaní tiež 14 komponentov usporiadaných do bipolárnej škály. Na ľavej strane sa nachádzali položky maximálnej kvality, na pravej minimálnej. Pri každom komponente si mali pôrodné asistentky vybrať jednu z piatich možností, a to takým spôsobom, že na škále s piatimi bodmi mali označiť ten, ktorý sa približoval ich názoru (približne viac k hodnotám maximálnej, či minimálnej kvality položiek). Každá z piatich položiek mala svoju číselnú hodnotu, ktorá však na dotazníku uvedená nebola, aby sa tak zachovala objektívnosť, čím sa predišlo nepriamemu ovplyvňovaniu respondentiek vypracovať dotazník "čo najlepšie" (tabuľka 1 - vzor vyplneného dotazníka).

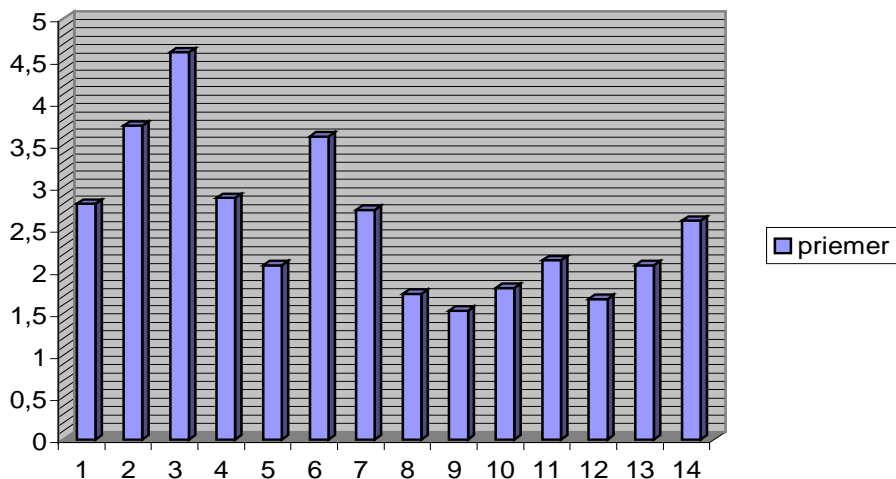
Po vypracovaní dotazníkov sme každej položke spätne priradili číselné hodnoty, ktoré sme spočítali a urobili aritmetický priemer (čím vyššia hodnota, tým lepší imidž). Získané údaje boli zaznamenané do tabuliek a vyjadrené graficky. Na záver sme určili silné a slabé stránky povolania pôrodnej asistentky.

Výsledky

Tabuľka 2 vyjadruje priemerné číselné hodnoty jednotlivých položek imidžu povolania, ktorých výpovedná hodnota sa znásobuje ich prenesením do grafu (1), kde je vizuálne zobrazené, ku ktorému z dvoch pólov (maximálna a minimálna kvalita položiek) sa hodnotenie konkrétnej položky respondentkami približuje.

Tabuľka 2 Analýza imidžu povolania pôrodnej asistentky vo FNsP Prešov

Položka číslo	5	4	3	2	1	Priemerné hodnoty
1	0	1	10	4	0	2,8
2	3	6	5	1	0	3,73
3	11	2	2	0	0	4,6
4	1	2	6	6	0	2,87
5	0	0	3	10	2	2,07
6	4	5	3	2	1	3,6
7	0	2	9	2	2	2,73
8	0	0	2	7	6	1,73
9	0	0	0	8	7	1,53
10	0	0	3	6	6	1,8
11	2	1	0	6	6	2,13
12	0	0	3	4	8	1,67
13	0	0	3	8	4	2,07
14	2	2	2	6	3	2,6

Graf 1: Analýza imidžu povolania pôrodnej asistentky vo FNŠP Prešov

Na základe získaných odpovedí môžeme konštatovať:

- Podľa pôrodných asistentiek vo fnsp prešov je náročnosť štúdia pre dosiahnutie vzdelania priemerná - výsledná hodnota je 2,8.
- Využívanie vedomostí / zručností zo štúdia v praxi je dostatočné, uvedený komponent získal nadpriemernú hodnotu 3,7.
- Pre väčšinu respondentiek je práca pôrodnej asistentky veľmi zaujímavá, o čom svedčí aj aritmetický priemer položky 4,6.
- Atmosféra na pracovisku získala priemernú hodnotu 2,87, čo poukazuje na rezervy týkajúce sa vzťahov na pracovisku. Uvedená skutočnosť by mohla byť námetom na zamyslenie a skorú nápravu.
- Podpora rastu sebavedomia zo strany nadriadeného má nízku priemernú hodnotu - 2,07, čo znova nabáda na zlepšovanie vzťahov vnútri samotného kolektívu a poukazuje na vzťah nadriadeného k svojim podriadeným.
- Pôrodné asistentky uviedli dostatok možností na ďalšie vzdelávanie, o čom vypovedá priemerná hodnota položky 3,6.
- Aritmetický priemer 2,73 poukazuje na to, že nadriadený by sa mal viac zaujímať o ďalšie vzdelávanie pôrodných asistentiek.
- Pôrodné asistentky uviedli, že vyslovenie pochvaly a uznania nadriadeným je len zriedkavé - 1,73.

- Podľa vyjadrení respondentiek je pracovné zaťaženie veľké, o čom svedčí aj fakt, že táto položka získala najnižšiu priemernú hodnotu - 1,53.
- Finančné ohodnotenie pôrodných asistentiek je nedostatočné, ich nespokojnosť odzrkadľuje priemerná hodnota položky 1,8.
- Pôrodné asistentky považujú budovu nemocnice za skôr nevyhovujúcu - 2,13.
- Hlboko podpriemernú hodnotu získala položka týkajúca sa modernosti vybavenia oddelenia - 1,63.
- Aritmetický priemer 2,07 bol zistený u položky týkajúcej sa materiálneho vybavenia oddelenia čo svedčí o viacerých nedostatkoch.
- Čo sa týka personálneho obsadenia oddelenia, priemerná hodnota je 2,6, čo tiež poukazuje na nespokojnosť pôrodných asistentiek (tabuľka 2, graf 1).

V Tabuľke 3 sú uvedené jednotlivé priemery, ktoré vyplynuli zo získaných výsledkov. Skúmané položky sú zoradené iným spôsobom - podľa poradia / miesta, na ktorom sa so získanými hodnotami umiestnili (od položky s najvyššou hodnotou až po položku, ktorej priemerná hodnota bola najnižšia).

Tabuľka 3 Výsledky posudzovaných komponentov / položiek, zoradené podľa dosiahnutých priemerných hodnôt

Poradie- umiestnenie položky	Komponent (pôvodné umiestnenie komponentu)	Priemerné hodnoty
1.	Zaujímavá práca (3)	4,6
2.	Využitie vedomostí / zručností zo štúdia (2)	3,73
3.	Možnosti na ďalšie vzdelávanie (6)	3,6
4.	Atmosféra na pracovisku (4)	2,87
5.	Náročnosť štúdia na dosiahnutie vzdelania (1)	2,8
6.	Záujem nadriadeného o ďalšie vzdelávanie (7)	2,73
7.	Personálne obsadenie oddelenia (14)	2,6
8.	Budova nemocnice (11)	2,13
9.- 10.	Materiálne vybavenie oddelenia (13)	2,07
9.- 10.	Podpora rastu sebavedomia zo strany nadriadeného (5)	2,07
11.	Finančné ohodnotenie (10)	1,8
12.	Vyslovenie uznania a pochvaly zo strany nadriadeného (8)	1,73
13.	Vybavenie oddelenia (12)	1,67
14.	Pracovné zaťaženie (9)	1,53
	Priemerná hodnota imidžu povolania	2,57

Na Slovensku sú silné stránky imidžu povolania pôrodnej asistentky zaujímavá práca, využívanie vedomostí / zručností zo štúdia v praxi a dostatok možností na ďalšie vzdelávanie. Priateľská atmosféra na pracovisku, náročnosť štúdia pre dosiahnutie vzdelania a záujem nadriadeného o ďalšie vzdelávanie sú podľa vyjadrení pôrodných asistentiek priemerné. Medzi slabé stránky imidžu povolania patria: budova nemocnice, vybavenie oddelenia a materiálne vybavenie oddelenia. Finančné ohodnotenie je nedostatočné. Podľa pôrodných asistentiek vo FNSP Prešov je najslabšou stránkou ich povolania veľké pracovné zaťaženie, ktoré získalo najnižšiu priemernú hodnotu (1,53), čím sa táto položka umiestnila na poslednom mieste (tabuľka 3 a 4).

Tabuľka 4 Silné a slabé stránky imidžu povolania pôrodná asistentka

SILNÉ STRÁNKY POVOLANIA PA
<ul style="list-style-type: none">• zaujímavá práca,• využitie vedomostí / zručností v praxi,• dostatok možností na ďalšie vzdelávanie
PRÍEMERNÉ STRÁNKY POVOLANIA PA
<ul style="list-style-type: none">• priateľská atmosféra na pracovisku• náročnosť štúdia na dosiahnutie vzdelania• záujem nadriadeného o ďalšie vzdelávanie• personálne obsadenie oddelenia
SLABÉ STRÁNKY POVOLANIA PA
<ul style="list-style-type: none">• budova nemocnice• podpora rastu sebavedomia zo strany nadriadeného• finančné ohodnotenie• vybavenie oddelenia• pracovné zaťaženie

Záver

Pri analýze výsledkov sme dospeli k záveru, že povolanie pôrodnej asistentky má viacero slabých stránok, ktoré by sa mali postupne odstraňovať. Zistili sme, že celkový aritmetický priemer imidžu povolania je 2,57, čo poukazuje na výskyt mnohých nedostatkov v uvedenom povolaní. Poznanie a zlepšovanie imidžu povolania pôrodnej asistentky môže prispieť ku skvalitneniu zdravotnej starostlivosti o klientky a priblíženiu sa možnostiam a pracovným podmienkam západných krajín.

Literatúra

BALOGOVÁ, J. 2008. *Meranie a analýza imidžu povolania pôrodnej asistentky na Slovensku a v Rakúsku*. Bakalárska práca. Prešov: Fakulta zdravotníctva, Prešovská univerzita v Prešove, 2008. 62 s.

FORENT, M. 2003. *Marketingová komunikace*. Brno: Computer Press, 2003. 275 s. ISBN 80-7226-811-2.

SVĚTLÍK J. 1996. *Marketing školy*. 1. vyd. Zlín: Ekka, 1996. ISBN 80-902200-8-8.

UHEROVÁ Z. 2000. *Meranie a analýza imidžu škôl rovnaneho zamerania*. 2. kvalifikačná skúška. Prešov, 2000. 44 s.

Imidž. [online]. cit. 2011- 06- 06. Dostupné z: [<http://cs.wikipedia.org/wiki/image>].

Imidž. [online]. cit. 2011- 05- 06. Dostupné z: [http://www.zary.sk/virtualna_kniha/k1-pojmy.html].

Kontakt:

PaedDr. Zdenka Uherová, PhD.

Ústav jazykových kompetencií CCKV PU v Prešove

17. novembra 1, 08001 Prešov

e-mail: zdenka.uherova@unipo.sk